

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno diplomanta: Jakub B r e j š a

Téma práce: Popírání otcovství – zájem dítěte a jeho sociální a biologická realita

Rozsah práce: 82 strany

Datum odevzdání práce: 31.10.2017

1. Aktuálnost (novost) tématu: Téma práce si zvolil diplomant sám. Uchopení institutu popírání otcovství z aspektu, který zvolil, je nové i aktuální. Vzhledem k neustálému vývoji společnosti, ale i vývoji medicínských technologií, zřejmě bude možné, ba nutné téma určení a popření rodičovství neustále sledovat.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje, jejich zpracování a použité metody: Téma je poměrně náročné jak na teoretické znalosti, tak také na kvantitu vstupních údajů. Diplomant pracoval i se zahraničními prameny. Při zpracování vstupů prokázal dobré teoretické znalosti a dostatek potřebných schopností.

Používal především metodu analytickou i syntetickou, ale také induktivní a deduktivní, jakož i metodu srovnávací.

3. Formální a systematické členění práce: Kromě obligatorních částí obsahuje práce vlastní text uspořádaný do pěti velkých kapitol, úvodu a závěru. Jednotlivé kapitoly jsou dále členěny.

První kapitolu věnuje diplomant pohledu do historie problematiky určování a popírání otcovství. V druhé kapitole analyzuje platnou právní úpravu popírání otcovství a ve třetí se zabývá řízením o popření otcovství.

Čtvrtá kapitola představuje centrum práce. Autor se tu věnuje jak obecným otázkám rodiny, tak principu „zájem dítěte“, resp. „nejlepší zájem dítěte“. Správně připomíná, že tento pojem se na mezinárodní scéně objevil poměrně brzy, už v roce 1959, kdy OSN přijalo Deklaraci práv dítěte. Dále se diplomant zabývá otázkou vztahu nejlepšího zájmu dítěte a blaha dítěte (postrádám odkazy na svou práci Qui bono, kde tento problém podrobně řeším). Zájem dítěte diplomant spojuje s právem dítěte znát svůj původ. Konečně v závěru české části práce se autor zabývá několika problémy, právně faktickými, které jsou svou podstatou v rozporu s uvedeným právem. (Diplomant se mýlí, pokud mluví o „utajovaných porodech“ - je třeba držet se zákonné dikce!)

V páté kapitole předkládá diplomant svůj pohled na německou právní úpravu

(BGB). Kupodivu nijak nekomentuje pravidlo BGB v případě tzv. třetí domněnky (navíc překládá chybně – o domácnosti se nemluví, „domácnost“ je ono socialistické pojetí rodinného společenství), které mluví o muži, jenž v době početí dítěte „bydlel/žil společně s matkou“. Nemluví se tedy o „souložení“, ale o „spolužití“. Zásadní odlišnost! Také autorovo dovození je chybné (slova o „skutečnosti směřující ...“ - ledaže i tady jde jen o nesprávné vyjadřování diplomanta; k tomu sub 4.7. a 5.).

4. Kritéria hodnocení práce

4.1. Splnění cíle práce: Cíle práce byly splněny řádně.

4.2. Samostatnost při zpracování tématu: Diplomant pracoval samostatně, a to jak při zpracování koncepčního rámce diplomové práce a při výběru literatury a dalších zdrojů, tak při vlastní práci na textu.

4.3. Logická stavba práce: Hodnotím kladně.

4.4. Práce s literaturou (využití cizojazyčné lit.), citace: Autor pracoval s literaturou náležitě, je zřejmé, že je poučený a že si také v tomto ohledu dal záležet. Rovněž výběr literatury, resp. vůbec zdrojů, s nimiž autor pracoval, je dobrý. Pokud jde o Německo, spolehl se diplomant na komentářovou literaturu, ale lze říct, že výsledek tím poznamenán není (s výjimkou nepovšimnutí si poslední novely BGB; srov. dále). Diplomant využil i řadu judikátů, jak zdejšího ústavního soudu, tak ESLP. Bohužel autor opomněl seřadit monografie a stati podle abecedy!

Poznámkový aparát je veden lege artis a je nadstandardně bohatý.

4.5. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu): Autor analyzoval téma – pro účely práce – v řádné hloubce.

4.6. Úprava práce: Práce je přehledná.

4.7. Jazyková a stylistická úroveň: Diplomant pracuje slušnou češtinou, tu a tam však pokulhává ve slovních spojeních, resp. vyjadřuje se způsobem, který budí rozpaky (nejspíš ve snaze vyjadřovat se na lepší úrovni, než jakou nabízí obecná čeština). Srov. např. str. 56, kde píše „... informuje ... personál o situaci utajovaného porodu.“, nebo na str. 59 – větu začínající „V životě ...“.

5. Případné další vyjádření k práci: Celkově práci hodnotím jako zdařilou. Obsahuje sice drobné chyby, jak v právní řeči (např. namísto „zletilost“, píše „plnoletost“; „otcem dítěte v tzv. první domněnce“ - namísto „podle tzv. první ...“; „dítě se narodí mimo sňatek manželský ...“ - lze označit za překlep!), tak obecně ve vyjadřování, ale to lze přehlédnout. Za chybu však považuji, že si diplomant nevšiml novelizace rozhodných ustanovení BGB, k níž došlo 2017 v červenci.

Autor uvádí také některá vlastní dovození, resp. soudy a názory, zejména v závěru práce. To je třeba hodnotit kladně. Rozhodně však nelze souhlasit s jeho návrhem vzít si německou úpravu popírání za vzor a zakotvit u nás právo

dítěte popřít otcovství. Toto právo dítěte je u nás standardně odmítáno s odůvodněním, že je lze snadno zneužít k zasahování orgánů SPOD do soukromí rodiny (roz. OSPOD jako zástupce – opatrovník dítěte).

6. Otázka k zodpovězení při obhajobě: Nechtě se diplomant zamyslí nad tím, nakolik je právo dítěte znát svůj původ uvažováno při umělém oplodnění (oploďňování), popř. zda je na místě ponechat právní úpravu v současné podobě.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě: Vzhledem k tomu, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a to jak po stránce obsahové, tak po stránce formální, doporučuji práci k obhajobě.

8. Navržený klasifikační stupeň: velmi dobře.

V Praze dne 26. prosince 2017

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
vedoucí diplomové práce